

**Рекомендації щодо розвитку регіональної та
міжрегіональної інноваційної інфраструктури пілотних регіонів
(Київський, Харківський, Південний*)**

(в рамках проекту «Розвиток міжрегіональної мережі трансферу
технологій»)

*Одеська, Миколаївська та Херсонська області

Важливим завданням Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (далі – Стратегія), є сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів. Відповідно до цього, розвиток регіонів і територій має відбуватися більш рівномірно, не зростатимуть диспропорції між регіонами, вирівнюватиметься якість життя населення, через допомогу в розвитку тим територіям, де є обмежені ресурси чи фізичні об'єктивні обмеження їх зростання.

Стратегія загалом має стати основою для планування різних публічних інвестицій, не просто у якісь сектори економіки, а сектори певних регіонів та територій. Вона має виконувати певну координуючу роль – узгодження секторальних інвестицій, інтересів держави з інтересами і потребами регіонів.

Найбільш важливою ознакою інноваційної інфраструктури є її функціональна достатність, тобто наявність таких властивостей, які мають забезпечити реалізацію інноваційних розробок у масштабах країни, регіону чи окремих підприємницьких структур.

Загалом інфраструктурне забезпечення інноваційного розвитку регіону має відповідати таким вимогам:

- відповідати природі цього процесу та конкретному механізму його формування та розвитку;
- підтримувати прийняту Стратегію здійснення та розвитку інтеграційної взаємодії;
- мати системні властивості, оскільки відокремлення одного або декількох інструментів з механізмів впливу, взаємозв'язку та взаємодії, як правило, призводить до негативного результату.

Для ефективного інфраструктурного забезпечення інноваційної діяльності регіону необхідна розробка механізмів взаємодії суб'єктів національної, регіональної економіки, та великих корпорацій на таких рівнях:

- бізнес-середовище: побудова моделей сталої взаємодії суб'єктів господарювання; від типу встановлених зв'язків між економічними структурами залежить модель, складність та спеціалізація інноваційних процесів;

- інформаційна система має забезпечувати підтримку ініціатив створення ефективної взаємодії підприємств та їх об'єднань (наприклад, кластерів, спільних проєктів та ін.);

- система освіти та досліджень є джерелом інновацій, що забезпечує підприємства кваліфікованою робочою силою; механізм взаємодії економічних суб'єктів на цьому рівні забезпечить також трансфер технологій і знань;

- взаємодія на рівні держави та громадських організацій може стати основою для створення та реалізації проєктів регіонального розвитку, які стимулюватимуть процес залучення інвестицій;

- функціонування організацій щодо просування та співробітництва – це неурядові організації, торгові палати, асоціації, урядові установи, метою яких є підтримка різних форм взаємодії між компаніями та фірмами різних сфер діяльності.

Необхідно зауважити, що інноваційний розвиток будь-якого регіону має низку важливих особливостей та відмінностей:

- 1) відмінності характеру та сфери діяльності ринку;

- 2) певні «додаткові» ринки, що формуються в процесі інноваційного розвитку;

- 3) особливості функціонування інфраструктури для реалізації того чи іншого виду інноваційної економіки регіону;

- 4) відмінні джерела та обсяги доходів регіону від інноваційної діяльності;

- 5) різні можливості суб'єктів економічної діяльності, у тому числі й університетів, впливати на хід розвитку інноваційних процесів у регіоні.

З метою розвитку інноваційної інфраструктури у регіонах необхідно здійснення певних кроків:

1) створення умов для розвитку мережі інноваційно-промислових комплексів, високотехнологічних кластерів, техніко-впроваджувальних та промислово-виробничих інноваційних структур, спеціальних економічних зон, забезпечення ефективної взаємодії державних та регіональних органів влади для управління елементами виробничо-технологічної підсистеми, а також стимулювання підприємств до розвитку інноваційної діяльності.

2) розвиток мережі трансферу технологій, яка має забезпечити експертно-консалтингову підтримку інноваційної діяльності та їх забезпечення кваліфікованими кадрами у сфері комерціалізації розробок, вирішення проблем їх бюджетного фінансування та вдосконалення діяльності в галузі патентування, пошуку інвесторів, забезпечення охорони прав на інтелектуальну власність, створення бізнес-структур для просування на ринки наукомісткої продукції.

3) розвиток мережі центрів підвищення кваліфікації та професійної перепідготовки кадрів в інноваційній сфері.

4) створення та підтримка суб'єктів науково-дослідних розробок, включаючи інформацію про впровадження результатів у реальний сектор економіки регіону, створення спеціалізованих баз даних онлайн доступу з елементами інноваційної інфраструктури, а також з послуг супроводу інноваційної діяльності, підтримка створення тренінг-центрів, що здійснюють інформаційно-консультаційні функції як у вигляді самостійної мережі центрів, так і при ЗВО, забезпечення державної підтримки проведення інноваційної виставково-ярмаркової діяльності в регіонах, тощо.

5) розвиток у регіонах мережі венчурних фондів, гарантійних та страхових фондів, які допоможуть вирішити проблему забезпечення позик малим інноваційним підприємствам у банківській системі; розвиток лізингових схем закупівлі високотехнологічного обладнання; розвиток системи фінансування стартапів, що створюються на базі ліцензії на

використання винаходу, та на першому етапі фінансуються венчурним капіталом; залучення фінансових ресурсів великих виробничих підприємств регіонів; залучення до участі інноваційних підприємств у міжнародних проектах та програмах.

б) створення та розвиток дієвої системи просування на ринки наукомісткої продукції за допомогою створення структур спільного виходу на ринки, та залучення для цього кваліфікованих спеціалістів.

Загальною умовою для розвитку всіх підсистем та елементів інноваційної інфраструктури є вдосконалення нормативно-правового середовища, що регулює діяльність та взаємодію між собою всіх елементів інноваційної інфраструктури, а також здійснення контролю та моніторингу діяльності елементів інноваційної інфраструктури.

У сучасних умовах розуміння інфраструктурного забезпечення існують різні підходи. Перш за все виділяють дослідження інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку в умовах добре розвинених ринкових систем. Особлива увага приділяється методологічним аспектам формування інноваційної інфраструктури як найважливішого фактору, що забезпечує адаптацію економіки до прогресивних технологій та їх мультиплікацію, засновану на комплексній та довготривалій взаємодії між інноваційною сферою та ринком.

Світова практика має багатий досвід розвитку інноваційної інфраструктури та окремих її елементів.

Форми та методи державної участі у цьому процесі у різних країнах мають свої особливості. Однак можна виділити загальні підходи, які полягають у наступному:

- головним «ініціатором» розвитку інноваційної інфраструктури є держава. Саме вона створює правові, організаційні та економічні умови та механізми, що мотивують учасників процесу займатися інноваційним бізнесом, отримуючи законний прибуток;

- використовується системний підхід, що дозволяє створеному за допомогою держави науковому потенціалу долати практично без перешкод весь складний шлях: від наукових досліджень та розробок до реалізації інновацій на ринку наукомістких товарів і послуг та ринку інтелектуальної власності.

Багато країн мають спеціальні законодавчі норми, що регулюють діяльність об'єктів інноваційної інфраструктури. Наприклад, у Великій Британії діє спеціальний закон, що дозволяє університетам засновувати центри трансферу технологій; у більшості країн законодавчо встановлено пільги для технопарків з податків на землю, майно, на прибуток, пільги на оренду приміщень тощо.

Розвиток інноваційної інфраструктури є ключовою ланкою трансформації знань у матеріальні блага та матеріальні активи держави.

У процесі створення та розвитку інноваційної інфраструктури необхідно вирішити два основні завдання:

- формування сприятливої та адекватної часу нормативно-правової бази інноваційної діяльності задля залучення результатів наукових досліджень до економічного обігу, насамперед у питаннях охорони розпорядження та використання прав інтелектуальної власності;
- побудова розвиненої інфраструктури підтримки інноваційної діяльності та швидкої передачі отриманих результатів наукових досліджень, що мають комерційний потенціал, у підприємницький сектор для їх впровадження та виведення на ринок нових наукомістких товарів та послуг.

Вирішення цих завдань забезпечує створення умов для ефективного державно-приватного партнерства, спрямованого на створення інноваційного сектора економіки на користь держави, бізнесу та громадянського суспільства.

Таким чином слід зазначити, що основними засадами процесу формування інфраструктури інноваційного розвитку є:

- створення промислових та інноваційних кластерів, в тому числі міжрегіональних;
- формування та впровадження нової ділової бізнес- культури;
- концентрація засобів та зусиль для надання широкого спектру послуг у сфері інноваційної діяльності;
- здійснення заходів державної та регіональної підтримки інфраструктури інноваційного розвитку;
- раціональне зосередження ресурсів щодо споживачів інновацій.

Найбільш доцільно зосередити увагу на наступних напрямках розвитку інноваційної інфраструктури на рівні регіонів:

- створення сприятливого бізнес-середовища та інвестиційного клімату;
- інформаційне забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності;
- фінансово-економічний супровід науково-технічної та інноваційної діяльності з використанням різних бюджетних та позабюджетних джерел фінансування;
- формування виробничо-технологічної підтримки щодо створення нової конкурентоспроможної наукомісткої продукції та сучасних технологій, їх практичне впровадження на виробництві;
- просування інноваційних проєктів, науково-технічних розробок та наукомісткої продукції на регіональний, міжрегіональний, державний та зарубіжний ринки, включаючи розвиток маркетингу, рекламно-виставкової діяльності, патентно-ліцензійну роботу та захист інтелектуальної власності;
- підготовку та перепідготовку підприємницьких кадрів та інших учасників інноваційного процесу;
- консалтингову підтримку інноваційного процесу.

Усі елементи інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку пропонується класифікувати за видами їх функціонування, на які спрямована їхня діяльність, а саме: інформаційний, освітній, технологічний, фінансовий.

Існуюча інформаційна сфера має в своєму розпорядженні розгалужену мережу організацій, що мають значні структуровані інформаційні ресурси, сучасні інформаційні технології та засоби доступу до інформаційних ресурсів. До базових елементів інформаційної сфери можна віднести бібліотеки, наукові видавництва, центри науково-технічної інформації, виставкові комплекси, інформаційно-патентні центри, наукові фонди та спілки. Завдяки їх діяльності формується інформація, що містить упорядковані відповідним чином техніко-економічні, кон'юнктурно-комерційні, статистичні дані, необхідні для здійснення ефективного прямого та зворотного зв'язку між наукою, виробництвом та ринковим середовищем.

Освітня сфера представлена університетами, центрами підготовки персоналу, іншими носіями науки, до функцій яких входить створення системи підготовки фахівців у галузі інноваційно-технологічної діяльності та інноваційного підприємництва, створення сучасного кадрового потенціалу для ефективного інноваційного процесу.

Технологічна сфера представлена суб'єктами консалтингових та посередницьких послуг, які значною мірою впливають на ефективність поширення інноваційних процесів. Такі послуги можуть надаватися спеціалізованими біржами, аналітичними центрами, фірмами, що займаються патентуванням, оцінювальною діяльністю, ліцензуванням, стандартизацією та сертифікацією нововведень, а також різними некомерційними організаціями: фондами, асоціаціями, науково-технічними спілками тощо.

Кредитно-фінансова сфера інфраструктури має специфічні особливості, пов'язані з характером її діяльності.

Центральним елементом тут виступають кредитні організації, функція яких полягає у фінансуванні та кредитуванні процесів створення та мультиплікації науково-технічних нововведень. Нагальною необхідністю стає формування системи венчурного фінансування інноваційної діяльності, що базується на венчурних фондах. Специфіка венчурного фінансування полягає насамперед у тому, що кошти надаються на безповоротній,

безвідсотковій основі. Венчурні фірми працюють на етапах зростання та насичення винахідницької активності та сприяння активності наукових досліджень. Важливу роль у функціонуванні кредитно-фінансової сфери відіграють інноваційні фонди. До основних функцій інноваційних фондів належить фінансова, матеріальна та інформаційна підтримка ініціативних науково-технічних розробок та інноваційних проєктів.

Формування відповідної інфраструктури є першим кроком і основним елементом у забезпеченні сталої та ефективної взаємодії науки, освіти та виробництва за умов переходу економіки на інноваційний тип розвитку.

Таким чином, формування єдиної, типової схеми організації інфраструктурного забезпечення на регіональному рівні, дозволить створювати, регулювати та вносити необхідні корективи у процеси інноваційного розвитку.

Виходячи з цього, можуть бути сформульовані наступні цілі організації та розвитку інноваційної інфраструктури:

1) створення середовища для трансферу та комерціалізації наукових розробок та технологій, що стимулюватиме залучення до роботи науковців, персоналу ЗВО та активних винахідників-підприємців, які мають видатні здібності;

2) забезпечення суб'єктів господарювання можливостями з управління інтелектуальною власністю, з метою генерації інтелектуальних рішень;

3) сприяння та розширення можливостей для співробітництва між прикладними науковими дослідженнями, сучасною освітою та виробничим сектором;

4) створення на базі університетів та НДІ навчально-наукових центрів різного профілю, з метою залучення професорсько-викладацького складу та студентів до інноваційного процесу, використання наукової та лабораторної бази НДІ та забезпечити приток нових наукових кадрів

5) активізація використання інноваційних технологій українськими компаніями та створення мережі бізнес-інкубаторів для підтримки нових

компаній, заснованих на цих технологіях, ліцензування та капіталізацію технологій у частках нових компаній;

б) забезпечення додаткових доходів для підтримки наукових досліджень та створення нових знань, через амортизацію інтелектуальної власності, продаж ліцензій, ліцензійні платежі та виплату дивідендів за акціями (частками) у нових компаніях;

7) залучення, розвиток та збереження фахового наукового та управлінського персоналу, необхідного для досягнення стратегічних, операційних та ділових цілей інноваційного розвитку економіки;

8) створення та розвиток партнерських організацій, консорціумів та спілок, необхідних для збільшення обсягу та спектру запропонованих послуг;

9) впровадження в українську практику такої форми розвитку бізнесу як створення нових інноваційних компаній з метою їх подальшої мультиплікації у разі успішного розвитку бізнесу.

Суттєвими елементами інноваційної інфраструктури є мережа бізнес-інкубаторів, студентських регіональних центрів наукомісткої продукції, центрів трансферу технологій, комерціалізації розробок, що забезпечують просування на ринок нової техніки та технологій, орієнтованих на прискорене впровадження інновацій у сферу виробництва, венчурні фонди початкового інвестування, які забезпечують фінансування інноваційних процесів та система освітніх закладів, що виступає постачальником інтелектуального капіталу.

Незважаючи на те, що всі інституційні елементи інноваційної інфраструктури фактично створені, їхнє функціонування не дозволяє говорити про досягнення цілей та завдань формування інноваційної інфраструктури.

Інноваційна інфраструктура є системою, тому ефективність її функціонування визначається не тільки наявністю суб'єктів інфраструктури: технопарків, центрів комерціалізації нововведень, венчурних фондів тощо, але й системоутворюючими зв'язками між ними, саме їхня відсутність в

українській економіці визначає вкрай низьку ефективність вкладення коштів у формування інноваційної інфраструктури.

Існує нагальна необхідність налагодження організації та механізму розширеного відтворення науково-інноваційного процесу як цілісного механізму. Іншими словами, для зростання конкурентоспроможності держави та регіонів потрібна постійна направленість її економіки на пошук, здійснення та впровадження нововведень, тобто на інноваційний тип розвитку.

Загалом, необхідним кроком подальшого економічного розвитку постає питання об'єднання науково-інноваційних заходів у всіх сферах економіки та життєдіяльності суспільства. Основною умовою формування інноваційної інфраструктури є реальне та глибоке узгодження інтересів між наукою, технологією, суспільством та державними структурами, більш того – формування нових, прагматичних відносин науки, як ключового чинника інноваційного розвитку, та держави. Проте, всі ці зміни мають базуватися на взаємних зобов'язаннях влади та науки, наукових організацій та вчених на взаємних зобов'язаннях, а не вимог щодо виділення фінансових ресурсів із державного бюджету.

Важливими завданнями інноваційного розвитку є як координація створення, просування та комерціалізації передових технологій та продуктів на внутрішньому та зовнішньому ринках: так і аналіз, та прогнозування можливих шляхів розвитку компаній, у т. ч. малого та середнього бізнесу, на основі проведених досліджень та впровадження відповідних інновацій (знань, моделей) у регіоні.

Одним із заходів, що сприяють становленню наукових колективів, є створення умов зростання венчурного капіталу. Доцільним є проведення аналізу в науково-інноваційних організаціях з метою виявлення конкретних напрямів використання венчурного капіталу як інноваційного механізму здійснення структурної розбудови організацій та умов її реалізації,

формування інноваційної системи просування проєктів, технологічного трансферу.

Іншим важливим напрямком є підвищення конкурентоспроможності та затребуваності науково-технічних досягнень шляхом використання нових технологій ціле-орієнтації та просування наукової та науково-технічної продукції. Тут мається на увазі можливість отримання перспективними співробітниками знань у галузі маркетингу та менеджменту, формування інституту «менеджерів проєктів» з числа досвідчених, найбільш ініціативних та комунікабельних молодих співробітників.

З іншого боку, необхідно створити умови для більш тісного зв'язку наукової та науково-технічної діяльності з інноваційно-виробничою сферою. У цьому напрямку, крім різних форм зв'язку «наука-виробництво», необхідно в порядку законодавчої ініціативи вирішити питання адресного інвестування інновацій та їх впровадження.

Фінансові ресурси необхідно виділяти виробничим підприємствам на поворотних, пільгових, кредитних та інших умовах з умовою фінансування витрат на наукові дослідження та розробки для реалізації нововведень. У такому випадку наука також отримає цільове фінансування, а виробництво буде зацікавлене у підготовці та освоєнні інновацій. У цьому важливому і складному процесі велику роль мають відігравати менеджери проєктів, виконуючи водночас функції маркетингологів.

Досить актуальним завданням є надання спеціалістам інформаційно-консалтингової підтримки, яка може бути вирішена під час створення відповідного центру. Основною метою його створення є активізація діяльності наукових та інженерно-технічних працівників щодо просування, розвитку та ініціювання затребуваності своїх науково-технічних досягнень шляхом підготовки проєктів та участі у конкурсах, що проводяться вітчизняними та зарубіжними фондами, регіональними та господарськими структурами.

Більше уваги необхідно приділяти також вивченню проблем інтернаціоналізації технологічного та інноваційного розвитку. Здатність приймати та впроваджувати зарубіжні технології стає вирішальним чинником конкурентоспроможності. Отже, новим завданням держави стає підтримка конкурентоздатних компаній, включаючи технологічне прогнозування та встановлення міжнародних правил передачі та захисту прав інтелектуальної власності.

Враховуючи вищезазначене, базову модель функціонування регіональної інноваційної інфраструктури можна представити таким чином:

- 1) створення регіональних центрів інноваційної інфраструктури;
- 2) формування системотворчих зв'язків та активізація інформаційних потоків в інноваційній інфраструктурі.

В результаті встановлено, що формування системоутворюючих зв'язків може здійснюватися такими способами:

- 1) шляхом державного регулювання, тобто створення нормативно-правового поля провадження інноваційної діяльності. Формуючи законодавчу базу функціонування суб'єктів господарювання в економіці, держава визначає характер взаємодії між ними.

- 2) внаслідок прояву ринкових механізмів, які змушують підприємства вступати у взаємодію з науковими, освітніми установами з метою зміцнення своїх ринкових позицій за рахунок випуску конкурентоспроможної продукції, що відрізняється від аналогів своїм інноваційним наповненням або ресурсозберігаючою технологією виготовлення.

- 3) у процесі реалізації функцій керуючої компанії (або центру), яку необхідно сформувати для забезпечення системного характеру розвитку інноваційної інфраструктури за рахунок координації та контролінгу процесів взаємодії елементів інноваційної інфраструктури.

В рамках проекту «Розвиток міжрегіональної мережі трансферу технологій» було оцінено потенціал пілотних регіонів через дослідження, що

об'єднує підприємства, наукові установи, організації, вищі навчальні заклади та інші юридичні особи незалежно від форми власності, що створюють або використовують технології чи об'єкти права інтелектуальної власності або належать до інноваційної інфраструктури.

Доводиться констатувати, що для України характерним залишається низький рівень взаємодії між наукою та бізнесом, а трансфер технологій не набув належного розвитку. Часто спостерігається ситуація, коли з одного боку вищі навчальні заклади здійснюють розробки та створюють технології, які не відповідають сучасним пріоритетам та запитам ринку, а з іншого боку підприємства не володіють інформацією про новітні наукові розробки, результати фундаментальних і прикладних досліджень. Адже у структурі деяких українських університетів та наукових організацій відсутній структурний підрозділ, який би відповідав за передачу наукових розробок споживачам з вигодою для себе, або діяльність цього підрозділу не відповідає задачам та критеріям.

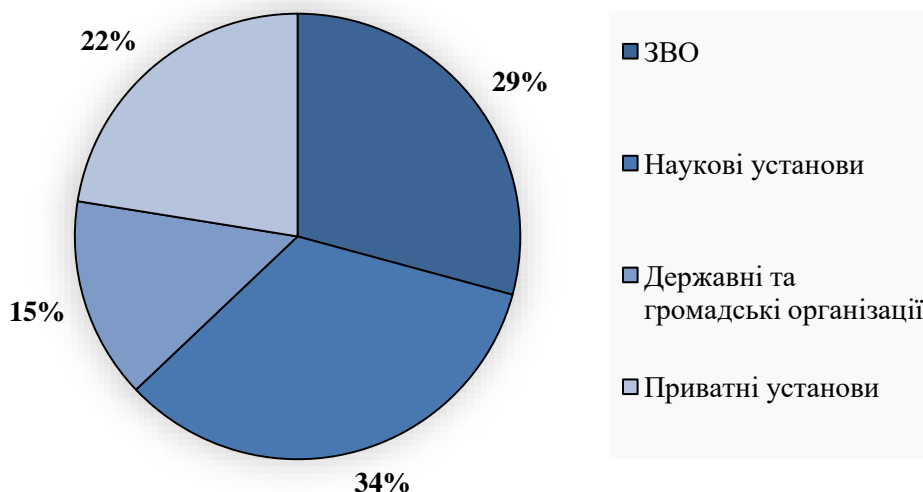

Рис. 1 Інституції трансферу знань і технологій у Київському регіоні.

Найбільша кількість інституцій трансферу знань і технологій (офіси трансферу технологій, наукові парки, бізнес-інкубатори, стартап – акселератори тощо) базується в ЗВО та наукових установах.

Подібна ситуація і в Харківському регіоні (Рис.2).

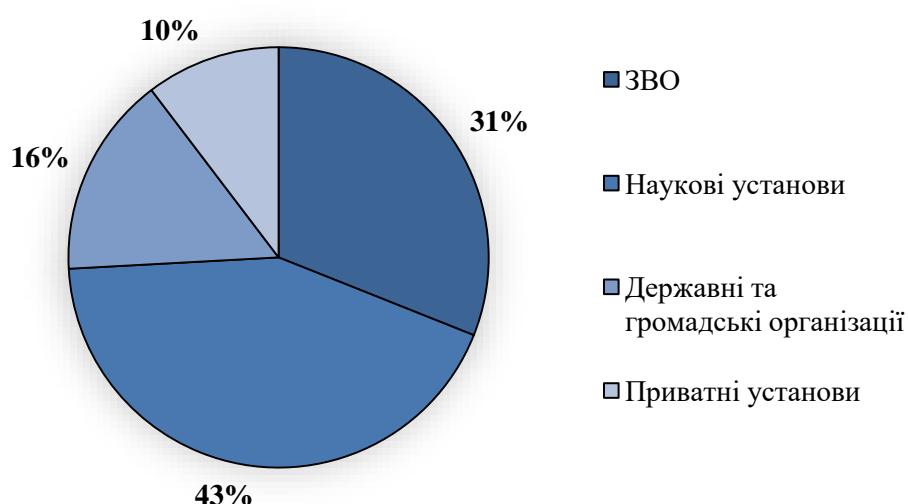

Рис. 2. Інституції трансферу знань і технологій у Харківському регіоні.

У Південному регіоні близько 78 ЗВО, це більше ніж у Київському регіоні (59) та у Харківському – 65 закладів вищої освіти. Але наявних інституцій трансферу знань і технологій менше ніж у інших регіонах (Табл. 1. Інституції трансферу знань).

Табл. 1. Інституції трансферу знань і технологій по регіонах (кількість)

	ЗВО	Наукові установи	Державні та громадські об'єднання	Приватні установи
Київський регіон	26	30	13	20
Харківський регіон	24	25	9	6
Південний регіон	22	5	3	4

На території Південного регіону найменша кількість наукових установ (17), у Харківському регіоні – 42 наукових установи, у Київському – 166.

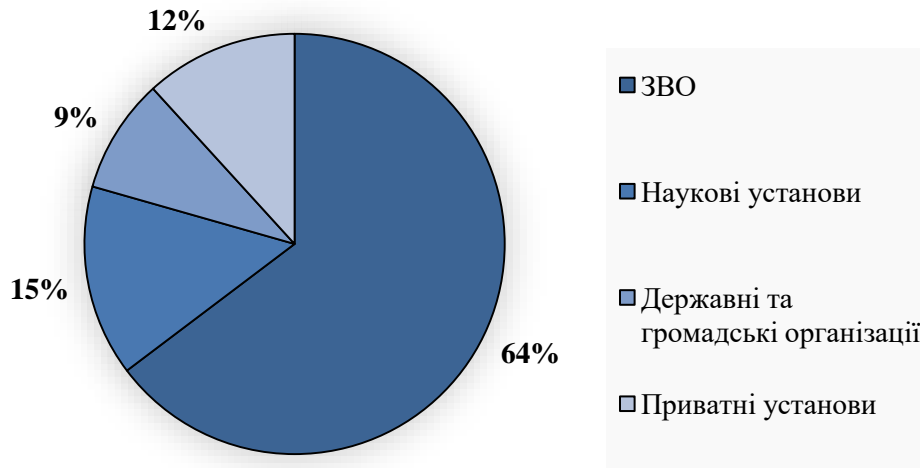

Рис. 3. Інституції трансферу знань і технологій у Південному регіоні.

Київ займає лідируюче положення за наявність стартап-компаній та стартап –акселераторів, у тому числі приватних компаній з іноземними інвестиціями (Рис.4.). Така особливість не властива іншим регіонам.

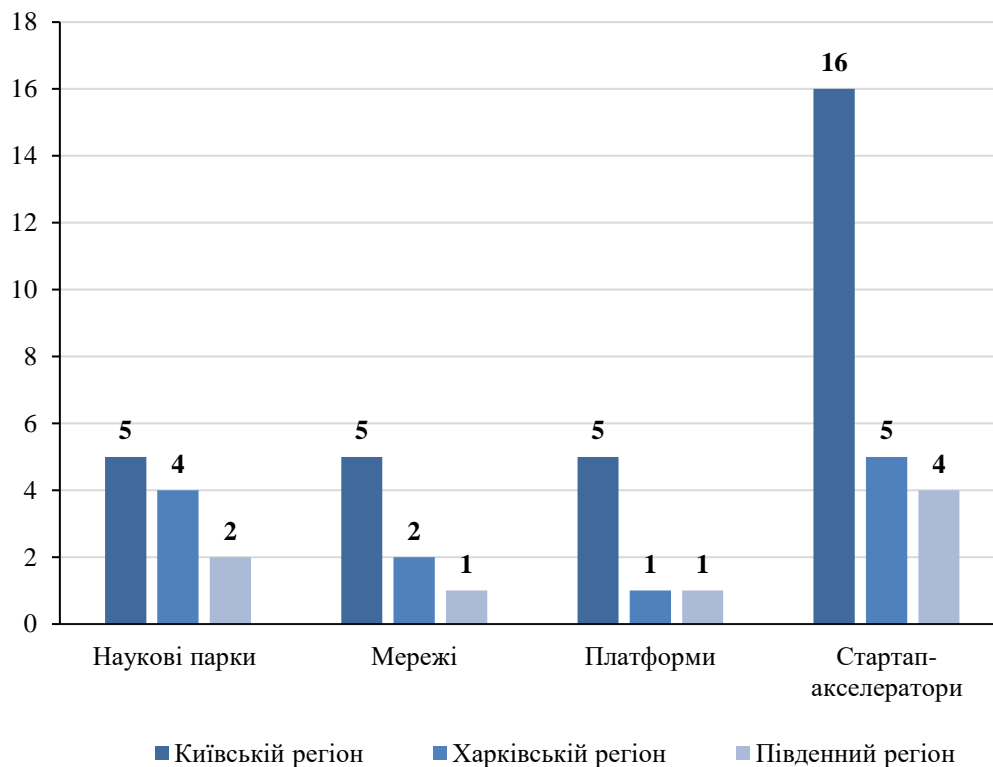

Рис. 4. Кількість наукових парків, мереж, платформ, стартап-акселераторів по регіонах.

«Стартап» – в перекладі з англійської означає «запускати». Це вид бізнесу, який не існував раніше та направлений на отримання доходу шляхом реалізації новітньої ідеї. Необхідно розуміти, що стартап, на відміну від вже існуючих моделей бізнесу, має низький рівень ризику виникнення конкуренції та копіювання на момент оприлюднення, що дає час для розгону та відриву від інших учасників бізнес-процесів.

Сьогодні однією з основних організацій, що займається розвитком стартапів у нашій країні, є державний Український фонд стартапів. Він був започаткований за ініціативи Уряду та зареєстрований у 2018 році. Його місія полягає у сприянні створенню та розвитку технологічних стартапів на ранніх стадіях (pre-seed та seed), з метою підвищення їх глобальної конкурентоспроможності.

Бюджет Фонду формується за рахунок коштів держави, які були закладені для його роботи. Окрім цього, джерелами фінансування можуть бути благодійні та добровільні внески від юридичних та фізичних осіб, іноземних, міжнародних організацій та донорів.

Серед усіх інноваційних центрів, що впроваджені в Україні, найбільша частина, як вже було зазначено, розташовано в Києві. Серед них стартап-школи та стартап-акселератори, кількість яких має тенденцію збільшуватись, інкубаційні програми для новостворених підприємств, що спрямовані на розвиток інноваційної сфери.

Окрім цього, згідно зі стратегією розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, що була схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р, стартапи є структурною частиною національної інноваційної екосистеми.

Ця екосистема закладена у стратегію перетворення креативних ідей в інноваційні продукти та послуги, а також розвитку рівня інноваційності вітчизняної економіки, створення умов для розвитку інноваційної сфери, збільшення розробок, що впроваджуються у життя, зростання рівня економічної віддачі та залучення інвестицій у інноваційну діяльність.

Для розвитку стартапів у регіонах необхідно:

- Спонукаати до активної діяльності венчурний бізнес.

- Для того, щоб малий інноваційний бізнес успішно створювався, необхідно побудувати ефективну роботу, що буде передбачати більш спрощену системи оподаткування та звітності.

- На законодавчому рівні унормувати заходи щодо державної підтримки малого інноваційного бізнесу за умови співфінансування за рахунок інших джерел.

- Покращувати рівень знань щодо наукового підприємництва та створення інноваційної інфраструктури.

- Формування пріоритетної думки, що наукові дослідження, розробка та реалізація новітніх ідей потребують фінансової допомоги, а стартапи – експертної перевірки та інвестицій.

На етапі передачі знань та технологій необхідно збільшити кількість заходів інформаційного характеру та аудиторію для того, щоб поширювати позитивний досвід успішних стартапів, новітніх проєктів, впровадити українські та міжнародні заходи, запрошуючи до участі представників науки, освіти та бізнесу для налагодження взаємозв'язку між ними.

На базі університетів:

створювати елементи інноваційної інфраструктури для того, щоб надати фінансову допомогу дослідникам та стартапам;

забезпечити (на базі ЗВО та наукових установ) безперервного ланцюга стартап-школа — акселератор — бізнес-інкубатор.

У вересні 2020 року мав стартувати пілотний проєкт «Підприємницький університет», який було запроваджено Стартап-інкубатором YEP спільно з МОН, Міністерством цифрової трансформації, «Дія.Бізнес» та Українським фондом стартапів. У межах курсу в ЗВО планують викладати «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами». Студенти створюватимуть власні стартапи та подавати їх на конкурс. Найкращі отримують менторську підтримку від партнерів проєкту.

Але програми, проекти тощо доступні в містах – мільйонниках, у кращому випадку в регіональних центрах. Тому й показники щодо наявної інноваційної інфраструктури дуже низькі, наприклад, у Херсонській та Миколаївській області.

Національний фонд досліджень пропонує статистику розподілу проектів-переможців за географією (конкурс «Наука для безпеки та сталого розвитку України»), де проілюстровано активність міст України щодо конкурсу(Рис.5). Очікувано, що найбільша кількість переможців у м. Києві, на другому місці – Харків.

Рис. 5. Розподіл проектів-переможців за географією.

В рамках розвитку створеної міжрегіональної мережі трансферу знань і технологій та щодо активізації регіональної та міжрегіональної інноваційної інфраструктури запропоновано впровадження наступних заходів:

1. формування єдиної бази технологічних запитів та пропозицій; забезпечення відкритого доступу до інформації щодо технологій та інших об'єктів інтелектуальної власності, які мають комерційну цінність;

2. проведення на постійній основі тренінгів щодо підвищення кваліфікації та професійної перепідготовки кадрів в інноваційній сфері, у тому числі, підготовки інвестиційних менеджерів, що створює реальні можливості для запуску всього механізму – від залучення інвестицій та грантів в проекти до їх кваліфікованого супроводу та успішного виконання;

3. проведення заходів, майстер-класів тощо щодо інноваційної тематики, стартапів, академічного винахідництва, інтелектуальної власності тощо;

4. проведення заходів для розробників та інвесторів, так званих «бізнес-контакт бірж», це можливість налагодження прямих економічних зв'язків між реальним сектором економіки та науковими установами, сприяння впровадженню інновацій та трансферу технологій;

5. участь у міжнародних мережах, проєктах і програмах (EEN, Horizon, Erasmus тощо).